

Основні риси господарства України

Минули довгі роки московської, а потім жидо-більшевицької сваволі на Україні, що гнітили культурно-національний, економічний і політичний розвиток країни. Прийшов кінець московському імперіалізму, що перетворив Україну на свою колонію. Нині Україна починає нову еру свого життя і, віримо, в недовгій часі зацвітуть, заколосяться жовті українські лани широкополі, а над ними засяє золоте сонце на блакитному небі.

Основою економіки України є сільське господарство. Цьому сприяють природні умови, порівнянна густина населення при величезних родючих просторах.

Головною галуззю українського сільського господарства є вирощування чотирьох зернових культур: пшениці, ячменю, жита і вівса. Пшениця займає понад 30% загальної площі, а в південних степах—понад 50%. Українська пшениця найкраща в світі своєю якістю, вона є наш головний експортний хліб. Українською пшеницею годувалася і вся Росія. Ячмінь—теж товарний хліб України. Жито і овес—більш північні культури, і посіви їх зменшуються з півночі на південь. Крім чотирьох головних хлібів, на Україні ще поширені гречка, просо і кукурудза. Останніми роками на низах, в долинах річок майже по всій Україні почали сіяти риж. Поважне місце займає картопля—їжа, корм і сировина для гуральництва.

Україна з вжди обходила своїм хлібом, постачала його Росії і в великій кількості вивозила за кордон. У зерновому експорті Росії Україна давала 66 відсотків пшениці, 64 відсотки жита, 45 відсотків ячменю, 26 відсотків вівса, а по цих чотирьох хлібах разом—54 відсотки.

Україна має необмежені перспективи розвитку технічних культур, серед яких перше місце займає цукровий буряк. На долю України в складі Росії припало 86,5 відсотка посівів буряка та 82,3 відсотка виробництва цукру.

Розпосюджені на Україні також і олійні культури: соняшник, конопля, льон. Слід відзначити нові технічні культури—бавовник і кенаф, що, поширюючись на півдні степової України, дають підставу для розвитку текстильної промисловости. Багато сіють у нас тютюну та махорки, медичних рослин (Лубенщина). Широкі перспективи на Україні й для розвитку промислового садівництва, виноградарства, городництва, баштанництва та зв'язаної з ними консервної промисловости.

Невідомою і значно розвинутою галуззю сільського господарства України є скотарство, зокрема, свинарство, і молочне господарство, більш розвинені в західній частині, візчарство, конярство і вирощування м'ясної великої рогатої худоби розвивається на сході і півдні України. Большевизм своєю політикою примусової колективізації негативно вплинув на розвиток українського тваринництва. При поваленні большевицької тиранії в 1941 році московські окупанти в своїй агонії винищили багато худоби, тому тепер постало величезне завдання відновлення

українського тваринництва і зв'язаних з ним галузей промисловости—м'ясної, ковбасної, молочної, сироваріння тощо.

Закінчуючи короткий огляд сільського господарства України, можна тут накреслити дві основні сільсько-господарські зони: технічних культур та інтенсивного скотарства в межах північнозахідної України і пшенично-скотарсько-кукурудзяну зону в південній Україні з підзоною зерново-соняшниково-свинарською на південному сході. Крім того, слід відзначити приміські гнізда молочного, м'ясного, городницького та картопляного господарства.

Крім тих галузей промисловости, що безпосередньо залежать від сільського господарства, Україна має всі передумови для розвитку шкіряної, взуттєвої, текстильної промисловости, що їм сировину теж дає сільське господарство.

Незрівняні перспективи є для розвитку на Україні добувної промисловости і зв'язаної з нею обробної. На першому місці слід поставити кам'яновугільну промисловість Донбасу, запаси якого становлять до 100 мільярдів тонн кам'яного вугілля в тім числі чимало антрациту. Донбас—потужний антрацитовий резервуар, що перевищує антрацитові запаси всіх басейнів Європи і Північної Америки. Запаси антрацитів Донбасу становлять 6,5% світових і 70,4% європейських. Багато на Україні буро-чорне вугілля, торфу; біля Ромна, Лубен і Миргородів знайдено нафту, і є підстави сподіватися, що її виявлять і в багатьох інших місцях.

Після кам'яного вугілля другим визначним природним скарбом України є залізна руда, основні запаси якої лежать у Кризоріжжі (8.105 мільйонів тонн, або 4% світових запасів). Криворізькі залізні руди разом із донецьким кам'яним вугіллям становить основну вугільно-металургійну базу не тільки України, а й усій Східній Європи. Крім Криворіжжя, залізна руда є в багатьох інших місцях, як Корсак-Могила на Мелітопольщині, Чернігівщина, Кременчучина, Полісся та ін. Залізні руди України, Криму, (Керченський півострів), Нижнього Надзолья (хоперські руди) та Курської магнетної аномалії разом із донбаським вугіллям становлять, у свою чергу, одну з найпотужніших у світі вугільно-металургійних баз.

Україна має 17,8 відсотків світових запасів мангану (Нікопіль, Хашчевате на Гайсинщині), багато соли (Бахмут, Слов'янське, Ромен, Генічеське, Галичина та ін.), графіту. На Правобережжі є багаті запаси різноманітного будівельного каменю. Україна, далі, є країна глин—порцелянових, вогнетривких, ганчарських, фарбових, цегельних та інших. Глини, як і піски, розпосюджені по всій нашій землі. Багата Україна й на інші корисні копалини: вапняки, крейду, фосфорити, гіпс, живе срібло, кольорові метали (в Донбасі) та багато інших.

Добувна промисловість України має досить сировини для розвитку металургійної, різноманітної машинобудівельної промисловости, хемічної, цементної, скляної, керамічної, цегляної, черепичної тощо.

Беручи до уваги всі особливості сільського господарства і промисловости, Україну можна поділити на три райони: Північний Захід, Схід, Південь і Південний Захід.

Північний Захід—район давньої колонізації, з великою густиною населення, розвинутою мережею залізниць, з чималими природними ресурсами—енергетичними (торф, буре вугілля) і сировинними (насамперед фосфорити). Район при розвинутому зерновому господарстві спеціалізується на технічних культурах, інтенсивному скотарстві, харчосмаковій промисловості.

Схід—район величезних запасів вугілля, залізної руди, мангану, солі та інших копалин. Тут зосереджені вугільна, металургійна, машинобудівельна, металобудівельна, хемічна, будівельна та інші га-

лузі промисловости. Сільське господарство цього району дає зерно, маючи водночас молочно-городницький ухил.

Південь і Південний Захід—райони ще мало заселених чорноземних степів. Це зернова, зокрема, пшенична база не тільки для внутрішнього споживання, але й для експорту. Чорноморські порти є осередком промисловости приморського типу.

Україна, що була колонією Росії з її експансією до Чорного моря, розвиватиметься тепер з Сходу на Схід, з колосальними перспективами і сільського господарства і промисловости.

Проф. К. ДУБНЯК.